

פרשת אמור – חלול השם וקדוש השם

2/ ויקרא פרק כב- לא. לב.

(לא) וְשִׁמְרֶתֶם מִצְוֹתַי וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם אֲנִי ה' (לב) וְלֹא תַחֲלִלוּ אֶת שֵׁם קִדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מְקַדְשְׁכֶם: (לג) הַמוֹצֵיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לְכֶם לְאֱלֹקִים אֲנִי ה': פ

3/ יחי ראובן ויקרא עמוד רלה

צריך להבין מה הקשר בין מצות קידוש ה', מסירות נפש על התורה והמצוות – לייציאת מצרים

4/ ספר מסילת ישרים פרק יא

ענפי חילול השם גם - כן הם רבים וגדולים כי הרבה צריך האדם להיות חס על כבוד קונו, ובכל מה שיעשה צריך שיסתכל ויתבונן מאד שלא יצא משם מה שיוכל להיות חילול לכבוד שמים חס וחלילה, וכבר שנינו, אחד שוגג ואחד מזיד בחילול השם

5/ אבן עזרא

(לב) וטעם ולא תחללו את שם קדשי עם בני אהרן ידבר כי הפרשה דבקה. והם המצווים שלא ישחטו להם, או לישראל אם וכן ביום אחד

6/ ויקרא פרק כג- א. ג.

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֵדִי ה' אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֵדֵי: (ג) שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שַׁבְתוֹן מִקְרָא קִדְשׁ כָּל מְלֶאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבַּת הוּא לַה' כָּל מוֹשְׁבֵיכֶם: פ רש"י

(ג) ששת ימים - מה ענין שבת אצל מועדות, ללמדך שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות. וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאלו קיים את השבתות:

7/ ויקרא פרק כד- י. יא

(ז) וַיִּתֶּן עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנְהָ זָכָה וְהִיתָה לְלֶחֶם לְאֹזְכָרָה אִשָּׁה לַה': (ח) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה' תְּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: (ט) וְהִיתָה לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו וְאֶלְהוֹ בְּמִקוֹם קִדְשׁ כִּי קִדְשׁ קִדְשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי ה' חֶק עוֹלָם: (י) וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרַיִם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנְצַח בַּמַּחֲנֶה בֶן הַיִּשְׂרָאֵלִית וַאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי: (יא) וַיִּקַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקַּל וַיָּבִיאוּ אוֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי לְמִטָּה דָן: רש"י

(י) ויצא בן אשה ישראלית - מהיכן יצא, רבי לוי אומר מעולמו יצא. רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא. לגלג ואמר ביום השבת יערכנו, דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום, או שמא פת צוננת של תשעה ימים, בתמיה. ומתניתא אמרה מבית דינו של משה יצא מחוייב. בא ליטע אהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו מה טיבך לכאן, אמר להם מבני דן אני.

חלול האדם - חלול השם

8/ יחי ראובן ויקרא עמוד רלה

באר "בית הלוי": באמת כלל ישראל היו צריכים להיות משועבדים במצרים ארבע מאות שנה, ואיך יצאו קודם? התשובה היא: "הקדש, חמץ ושחרור - מפקיעין מידי שעבוד" (יבמות מו.). הקב"ה עשאם הקדש, והקדש מפקיע מידי שעבוד. אמנם מה שהקדש מוציא מידי שעבוד זה רק אם מקדיש את הדבר בקדושת הגוף, אבל קדושת דמים אינה מוציאה מידי שעבוד. אכן, ביציאת מצרים נהיינו קנויים קנין הגוף לקב"ה .... ההבדל בין גוי ליהודי איננו רק בכמות במצוות, שהגוי מחוייב בשבע מצוות והיהודי בתרי"ג. ההבדל הוא שעם ישראל אינם רק מחוייבים במצוות, אלא גופם קנוי לקב"ה. נמצא שה"הקדש" שהקדישנו הקב"ה ביציאת מצרים היה הקדש כזה שהוא שעבוד הגוף, קדושת הגוף, מסירות נפש!!!

9/ ויקרא פרק כא פסוק ד

לא יִטְמָא בַעַל בְּעַמְיּוֹ לְהַחֲלוֹ: רמב"ח

יאמר, לא יטמא נכבד בעמיו להחל את כבודו, יפרש הכתוב כי למעלת הכהן בעבור שהוא ראוי להיות הגדול והנכבד בעמיו זיהירונו שלא יחלל מעלתו בטומאת המתים

10/ דעת תורה ויקרא עמוד רו

בהתבונני בדברי הרמב"ן נראה, כי הדין של לא יטמא הוא מצד ענין של בזוי כבודו .... ובקצרה 'חלול' ו'קדוש' הם שני מובנים הפכים בעצם, זה לעומת זה בתכלית, מציאות של קדושה היינו - הפרשה והבדלה, ומוכר התנשאותו מכל לעילא ולעילא, ו'חלול' הוא בהיפוכו לגמרי, השפלת העניינים, באין כל מעלה להם, בלי כל הפרש והבדל בין דבר לדבר.

21/ תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד א

היכי דמי חילול השם? אמר רב: כגון אבא. אי שקילנא בישראל מטבחה ולא יהיבנא דמי לאלתר (וכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גדלן, ולמד ממני להיות מזלזל בגזלן). אמר אביי: לא שנו אלא באתרא דלא תבעי, אבל באתרא דתבעי - לית לן בה. (שאיין דרך הטבח לילך ולתבוע הקפותיו, ועל הלוקח להביא לו מעותיו לביתו.)

22/ ספר מסילת ישרים פרק יא

והענין, שכל אדם לפי מדריגתו ולפי מה שהוא נחשב בעיני הדור, צריך שיתבונן לבלתי עשות דבר בלתי הגון לאיש כמותו, כי כפי רבות חשיבותו וחכמתו כן ראוי שירבה זהירותו בדברי העבודה ודקדוקו בה, ואם איננו עושה כן, הרי שם שמים מתחלל בו חס וחלילה

23/ דעת תורה שם עמוד רט

ואם תאמר הלא מצינו גדרים שיכולים למחול על כבודם, אבל כל זה לא במקום כבוד ומעלה, איש מעלה אין לו דין למחול על כבודו, כי את המעלה הוא מחלל, והוא חילול השם ודאי. מעלה וחילול שני דברים הפכים הם, ובמקום חילול הנה זה ביטול המעלה, ומעלה כי ישנה לו, אינו הבעל להסירה ממנו .... אדם אשר יאמר אני לא איכפת לי, ואוהב אני לחיות בין בהמות, אין בזה ענין של הקפדה ולא הקפדה, אדם אתה, ולא בהמה, ובמקומך אתה מוכרח לעמוד. בן ישיבה כי יאמר עניו אנכי ולא מקפיד, ואינני רוצה להתגאות על חברת אנשים פשוטים לא בני תורה, אל עמהם אשב ואתערב, וכמוהם בשוה אחיה, הנה הוא המתחייב בנפשו, את מעלתו הוא מחלל, וחילול מעלה הוא חילול שמו יתברך.

מעניין אותנו מה חושבים עלינו ....

24/ ילקוט שמעוני תורה פרשת האזינו רמז תתקמב

כשאדם נפטר מן העולם באין כל מעשיו ונפרטין לפניו ואומרים לו כך עשית ביום פלוני ואין אתה מאמין בדברים הללו והוא אומר הין והן אומרים לו חתום וחותם שנאמר וביד כל אדם יחתום, צדיק וישר הוא שהוא מצדיק את הדין ואומר יפה דנתוני

25/ תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף טו עמוד ב

אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, אמר ליה: מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא? אמר ליה: קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן, ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר. אמר ליה: אמאי? - משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר. אמר ליה: אמאי? רבי מאיר רמון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק! אמר ליה: השתא קאמר: מאיר בני אומר: בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת - קלפי מראשי, קלפי מזרועי.

לחם הפנים - להיות אצילי גם בימות החול

33/ תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף כה עמוד ב
אמר רבי יצחק: הרוצה שיחכים - ידרים, ושיעשיר - יצפין, וסמיניך: שלחן בצפון ומנורה בדרום;

34/ סימן לבנים ויקרא עמוד 263
לחם הפנים המונח על השולחן, מכוון לנושא הפרנסה, העושר והברכה הכלכלית. שנים עשר הלחמים מכוונים כנגד שלל צדדי התפתחות החיים החומרית של האומה, על כל צרכי הקיום היום יומיים שלה... השולחן מייצג את מערכות החול הרחוקות יותר מהקודש, שלא כמו המנורה המייצגת את אור החכמה והדעת. העובדה ששבוע שלם, משבת לשבת, מונח על השולחן לחם חם וטרי שאינו מתייבש ולא מתקלקל, מעידה על היכולת המופלאה לקיים חיי חול מלאים רגשות יפים וטהורים ללא עכירות... גם בימות החול, בימי המעשה, נמשכת פעולה רוחנית מתוך הקשר לשבת ולמועדות. המערכות הכלכליות והמעשיות, אינו מנמיכות את מעלת ישראל במשך השבוע, הלחם נשאר חם כביום הלקחו, ללא כל ירידה או הצטננות של הקדושה.

35/ תלמוד בבלי מסכת יומא דף כא עמוד ב
תלמוד שמגביהין אותו לעולי רגלים, ואומרים להם: ראו חבתכם לפני המקום, שסילוקו כסדור, שנאמר לשום לחם חום ביום הלקחו.

36/ ר' צדוק הכהן מלובלין. פרי צדיק ויקרא פרשת אמור
זה שאמרו בגמרא (יומא כ"א ב) שמגביהין אותו לעולי רגלים ואומרים להם ראו חבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו ולמה הוזכר נס זה בפרט ולמה לא הראו להם הנס שנעשה בנר מערבי שממנה היה מדליק ובה היה מסיים ועל זה אמרו (שבת כ"ב ב) עדות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל... ועיקר הנס שהזכירו בלחם הפנים ראו חבתכם שהיה חם אף בשבת הבאה שהיה מונח כל ששת ימי המעשה עד שיעבור עליו כניסת השבת סעודה דחקל תפוחין קדושת ישראל והנס שנעשה בו מורה על קדושת ישראל, וזהו ראו חבתכם לפני המקום.

37/ סימן לבנים ויקרא עמוד 265
מה חרה לאיש המגדף? התורה מפרטת כי אמו היתה ישראלית אולם אביו היה מצרי... הבעת אי אמון בלחם הפנים היא בעצם גידופם של ישראל, כפירה המעלתם של ישראל המסוגלים לשמר את הלחם חם ומקודש... לאחר פרשיות השבת והמועדים, בתוך חיי השגרה של ישראל, חיי החול שלנו מלאים קדושה.

38/ שיג ושיח חלק ב עמוד 7:
אנחנו ישויות רוחניות, אבל גם גשמיות. איננו יכולים להיות רוחניים וקרובים לה' כל הזמן. נחוצים לנו זמנים של קודש אך גם זמנים של חול. ליום אחד מכל שבעה אנחנו מפסיקים לעבוד ומתייחדים עם אלוהי הבריאה. בימים הקבועים בשנה ימי החגים, אנו מהללים את אלוהי היסטוריה. קדושת השבת נקבעה בידי ה' לבדו מפני שרק הוא ברא את העולם. ואילו קדושת החגים נקבעת במידה מסוימת בידי אדם, מפני שההיסטוריה היא שותפות בינו לבין אלוהים. אולם משתי בחינות השבתות והחגים זהים. אלו ואלו זמני התועדות, מועדים ובאלו כן באלו אנו מרגישים שאנו קוראי קודש... איננו יכולים להיות רוחניים כל הזמן, אלוהים נתן לנו עולם לחומרי ועלינו לפעול בו. אבל ביום השביעי בשבוע, ובשבעה ימים טובים הפזורים לאורך השנה, ניתן לנו זמן מקודש המוקדש להתקרבות אל השכינה, זמן שאנו נשטפים בו באורה הקורן של האבת ה'

26/ אור החיים דברים פרק יב

ואם תאמר הקדוש ברוך הוא מתחילה מה סבר ולבסוף מה סבר שאין לומר שנעלם מעיני ה' ח"ו הטעם שאמר רבה בר שילה ר"מ רימון מצא וכו', דע כי יקפיד ה' על האדם בעשותו דבר שלא יהיה בו נקי אלא מה' ולא מאדם ויחשוב לו לחטא עד שיהיה נקי מה' ואדם, ולזה כשעשה ר"מ מעשה זה שהיה למד מאדם שאינו כמלאך היה ר"מ נקי מה' אבל לא מאדם כל עוד שלא נודע טעמו אם אף וישר פעלו, וזה סבב שלא היה ה' אומר שמועה מפיו להיותו חסר השלימות, ואחר שנאמר בישיבה של מטה טעם לשבח במעשיו נכנס בגדר והייתם נקיים גם מישראל ולזה תיכף ומיד חזר ואמר שמעתא משמו, ולעולם האמת כדברי ר"מ:

27/ קהלת רבה *וילנא) פרשה יב

בשעה שאדם נפטר מן העולם הקדוש ברוך הוא אומר למלאכי השרת ראו מה הבריות אומרות עליו כשר היה ירא שמים היה פלוני זה מיד מטתו פורחת באויר,

28/ תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד א

היכי דמי חילול השם?.... אביי אמר: כדתינאי, ואהבת את ה' אלקיך - שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו - אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. או להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה - ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו - אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה - ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מבערין דרכיו! ועליו הכתוב אומר באמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו.

חלול המועדות - חלול השם

29/ שיג ושיח חלק ב עמוד 6:

המילה "מועד" אין פירושה רק זמן קבוע. היא מבטאת יותר מכך. אנו מכירים אותה גם מן אוהל מועד". אם אהל מועד הוא המקום שהאדם והאלוהים נפגשים בו, הנה המועדים שבפרקנו הם הזמנים של המפגש בין אלוהים לאדם. ביטוי יפהפה לרעיון זה נתן סיומו של הפיוט המיסטי שאנו שרים בכניסת השבת, "ידיד נפש": מהר אהוב, כי בא מועד... המועד הזה הוא מפגש אוהבים שנדברו מראש באשר למקום ולזמן

2/ ישעיהו פרק נח פסוק יג

אם תָּשִׁיב מִשְׁבֶּת רְגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קִדְשִׁי וְקִרְאתָ לְשֶׁבֶת עֲנֵךְ לְקִדּוֹשׁ ה' מְבָבָד וּבְבַדְתָּ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמָּצוֹא חֲפָצֶיךָ וְדָבַר דָּבָר: רד"ק

ובבדתו מעשות דרכיך - זהו הכבוד שתמנע מעשות כל מלאכה

31/ תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיג עמוד א

ובבדתו מעשות דרכיך, ובבדתו - שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול. וכי הא דרב' יוחנן קרי למאניה מבבדות. מעשות דרכיך - שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול.

32/ דעת תורה ויקרא עמוד רז

הנה בהמניעה מעשות כל מלאכה ביום השבת, הרי זה הכבוד לעצמו של יום, וזה בהוראתו כי יום זה אינו לו ככל הימים חביריו, משנה הוא ומפאר את יום השבת בכל מיני שינויים... והכל כדי לעשותו נראה מוכר כי שבת היום, מופרש ומובדל מכל הימים, וזהו עיקר כבודו וקדושו. ובעשות אדם מלאכה בשבת, הנה כי אין הפרש והבדל יום מכל ימים... וזהו אשר בשם חלול נקרא, משפיל הוא את מעלת השבת בהשוות אותו ככל הימים, באין כל חילוק ביניהם, והוא הוא עצמו של חלול!!!

פרשת אמור – חלול ה' וקדוש ה'

1-2 – בפרשתנו, אחת המילים שחוזרת על עצמה פעמים רבות בהטיות שונות היא המילה "חילול". בשיעור זה ננסה לעמוד על ההבנה העמוקה שיש במילה זו ומתוך הבנה זו נבין מהן ההשלכות המעשיות שלנו כיחידים וכציבור.

בפרשתנו מסמיכה התורה את מצוות חילול ה' ליציאת מצרים - "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני" אני ה' מקדשכם המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים אני ה'". שואל 'היחי ראובן' מדוע התורה תולה את המצוות חילול ה' וקידוש ה' ביציאת מצרים?

3-4 - בדרך כלל מקובל ללמוד מהפסוק "ולא תחללו את שם קדשי" הוראה כללית לכל יהודי ויהודי להיזהר בחילול ה', וכפי שכותב המסילת ישרים שענפי החילול הם רבים ולכן האדם צריך הרבה מאד להיות חס על כבוד קונו, ובכל מה שיעשה צריך שיסתכל ויתבונן מאד שלא יצא משם מה שיוכל להיות חילול לכבוד שמים חס וחלילה. אך הא"ע מצמצם את הציווי לכהנים – "עם בני אהרן ידבר כי הפרשה דבקה", כלומר בגלל שהפסוק מגיע בסמיכות לפרשת הכהנים הבין הא"ע שגם הציווי לא לחלל את שם ה' הוא ציווי מיוחד לכהנים. מדוע הא"ע חרג מהפירוש המקובל?

5 – פרשת אמור, מלבד היותה מכונה פרשת הכהנים היא גם מכונה פרשת המועדות. מועדי ישראל מוזכרים בעוד מקומות, אבל כאן בפרשתנו מרוכזים כל המועדים, גם ראש השנה ויום הכיפורים. חידוש נוסף בפרשתנו הוא שגם השבת מוזכרת בפרשת המועדות – דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם מעדי ה' אשר תקראו אתם במעדם מקראי קדש אלה הם מעדי ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון....". רש"י במקום תמה "מה ענין שבת אצל מועדות" ומתריך: "ללמדך של המחלל את המועדות מעלה עליו הכתוב כאלו חלל את השבתות וכל המקיים את המועדות מעלה עליו הכתוב כאלו קיים את השבתות". רש"י תירץ מדוע מוזכרת השבת אצל המועדות אבל פירושו מוליד תמיהה חדשה, מדוע קיום או ח"ו חילול המועד משליך על קיום או חילול השבת?

6 – שאלה אחרונה לפני שנתחיל את המהלך. בסוף הפרשה מובאת פרשיית לחם הפנים ומיד לאחריה פרשת המקלל. רש"י מביא את דברי רבי ברכיה על הנאמר "ויצא בן אשה ישראלית", שואלים חז"ל מהיכן יצא? עונה רבי ברכיה מפרשה שלמעלה יצא לגלג ואמר ביום השבת יערכנו, דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום, או שמא פת צוננת של תשעה ימים, בתמיה. וכי לחם הפנים זה מה ששבר את המקלל??? האם כל מה שהביא אותו למעשה הנורא של "ברכת" ה' היתה התמיה על מעשה לחם הפנים? עלינו לברר מה מסתתר בפרשת המקלל ולראות האם יש קשר בין פרשת המקלל לפרשת הכהנים ולפרשת המועדות.

חלול האדם – חלול ה'

7 – תשובה לשאלה הראשונה מוצאים אנו בדבריו של "בית הלוי". גזירת שיעבוד מצרים היתה ארבע מאות שנה. אם כן כיצד יתכן שבפועל השתעבדו בני"י רק מאתיים ועשר שנים? אלא שיש

שלושה דברים שמפקיעים את השעבוד "הקדש, חמץ ושחרור. בהקדש יש תנאי נוסף שרק הקדש הגוף מוציא מידי שעבוד ולא הקדש דמים. נמצא שהקב"ה הקדיש את גופם של ישראל לעבודתו יתברך וכמו שנאמר בסוף פרשת קדשים "והייתם לי קדשים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי". הקדושה זה הדבר שמבדיל אותנו מן העמים. מסיים בית הלוי ואומר שההבדל בין יהודי לגוי אינו רק בכך שגוי חייב בשבע מצוות ויהודי בתי"ג, אלא **גוף היהודי קנוי לקב"ה וכשהיהודי מחלל את גופו נמצא שהוא מחלל את ה'.** יש כאן מהפך בחשיבה, חילול ה' בא לידי ביטוי בפגיעה בגופנו, בפגיעה בהתנהלות שלנו וכשאנו מחללים את עצמנו אנו מחללים את ה'!!

8-12 – על הפסוק "לא יטמא בעל בעמיו להחלו" מסביר הרמב"ן שבעל בעמיו הכוונה לנכבד בעמיו וכוונת הכתוב לצוות את הכהן לא להיטמא למת מחמת מעלתו. לאור דברי הרמב"ן מבאר ר' ירוחם שהציווי לא להיטמא הוא מצד ענין של בזוי כבוד הכהן ונמצא שחלול וקדוש הם שני הפכים, מציאות של קדושה הוא עניין של הפרשה והבדלה לכיוון מעלה, ומציאות של חילול היא השפלת העניינים לא במובן של ירידה לדיוטא תחתונה אלא במובן שאין לו כל מעלה. כאשר הכהן נטמא למת הוא אינו יורד מתחת למדרגה של ישראל, אלא הוא משווה עצמו לישראל, נמצא שהחילול הוא טשטוש המעלה שבין הכהן לבין ישראל. כשם שכך הדבר אצל הכהנים כך הדבר אצל כל בעל מעלה. בגמרא יומא שאלו "היכי דמי חילול השם? בגמרא יש הרבה דעות, הבאנו בדף את דעת רב שאמר כגון אני שאם אקח בשר בהקפה יהיה בכך חילול ה' משום שעלולים אנשים לומר עלי שאני גזלן. לאור דברים אלו מסביר הרמח"ל ב'מסילת ישרים' שכל אדם לפי מדרגתו ולפי מה שהוא נחשב בעיני הדור, צריך שיתבונן בבלתי עשות דבר בלתי הגון לאיש כמותו, כי כפי רבות חשיבותו וחכמתו כן ראוי שירבה זהירותו בדברי העבודה ודקדוקו בה, ואם איננו עושה כן, הרי שם שמים מתחלל בו חס וחלילה. יכול לבוא אדם ולומר "אני, אין לי חשיבות כלל", זו טעות חמורה!! לכל אדם יש סביבה שהוא חשוב בעיניה. אבא לילדים חשוב מאד בעיני ילדיו וכשהאדם מחלל את עצמו ומשפיל עצמו לרמת הילדים הרי שיש כאן חילול. אבא שמתנהג בבית בחוסר נימוס יש בזה חילול. אדם שמשתייך לציבור שומר תורה ומצוות מצופה ממנו ליותר, אדם שמשתייך לעולם הישיבות מצופה ממנו ליותר, אדם בעל תפקיד חינוכי מצופה ממנו ליותר, אנשי ציבור מצופה מהם ליותר וכן הלאה. ר' ירוחם אומר שמצאנו מושג של מחילה על כבוד, אך לא במקום כבוד ומעלה, איש מעלה אין לו דין למחול על כבודו, כי את המעלה הוא מחלל וחילול המעלה הוא חילול ה'. לאדם מותר למחול על כבודו כל זמן שהוא לא מחלל את מעלתו, לדוגמא, לאבא מותר למחול על כבודו ולומר לבנים שהם יכולים לשבת במקום שלו בבית הכנסת (את הדוגמא הזו מביא ערוך השולחן), אך אסור לו למחול על כך שבנו יקרא לו בשמו, משום שקריאה בשמו יש בה טשטוש מעמדות ומעמדו מתחלל ויש כאן חלול ה'. ר' ירוחם מביא דוגמא על בן ישיבה: בן ישיבה כי יאמר עניו אנכי ולא מקפיד, ואיני רוצה להתגאות על חברת אנשים פשוטים לא בני תורה, אל עמהם אשב ואתערב, וכמוהם בשוה אחיה, הנה הוא המתחייב בנפשו, את מעלתו הוא מחלל, וחילול מעלה הוא חילול שמו יתברך.

למציאות גם לא צריך להתייחס אליה, אבל אפילו אם נגיד שאותו אחד שאמר אותה חושב שלדברים המשונים האלו יש מקום, האם היתה חשיבה איך הדברים עלולים להתקבל בקרב הציבור? כשאנו אומרים דברים עלינו לבחון איך הדברים יתקבלו, ואם לא יתקבלו מוטב שלא לאומרם. כשאנשים נורמטיביים שומעים סברות עקומות מאנשים שמייצגים את הדת, כל הדת מצטיירת להם כדבר עקום. תארו לכם יהודי בתהליך של תשובה שמרוב חשיפה לאמירות המשונות האלו בשלב מסוים הוא אומר לעצמו, עזוב, הסיפור הזה לא בשבילי, עוצר את כל התהליך וממשיך במעשיו הרגילים. בשעה שאותו יהודי שאמר את האמירות המשונות האלו יגיע למעלה, יאמרו לו, אתה חיללת שבת. הוא מיד יישאל מתי חיללתי? ואז יראו לו את פלוני שהיה בתהליך של תשובה והפסיק את התהליך בגלל שהדת הצטיירה לו כדבר עקום, ומי גרם כל זאת? אותו אחד שאמר את האמירות המטופשות האלו. בואו ונסתכל עלינו. כאשר יהודי חובש כיפה הולך לצבא ומתנהג בדיוק כמו שמתנהגים שאר החיילים שאינם חובשים כיפה הוא גורם לכך שהמסתכל מהצד יאמר, אם ככה מתנהגים הדתיים אז מה כבר ההבדל ביננו?

מחנך שפגע באחד התלמידים שלו ובעקבות הפגיעה התלמיד פרש מהישיבה והגיע למקום לא טוב, האשמה תהיה גם על המחנך!! המעשים שאותו נער יעשה יזקפו גם "לזכותו" ...

16-17 – במדרש מובא שבשעה שהאדם מגיע לעולם העליון, הקב"ה אומר למלאכי השרת: "ראו מה הבריות אומרות עליו". לכאורה מה מעניין אותנו מה הבריות אומרות עליו, העיקר שנעשה מה שצריך, אלא שכפי שראינו, מאד מעניין אותנו מה הבריות אומרות עליו!!! השאיפה שלנו זה שיתקיים בנו מה שנאמר במסכת יומא: "ואהבת את ה' אלקיך - שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו - אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה - ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי ישראל אשר בך אתפאר. אנו שולחיו של מקום והמטרה שלנו שה' יתפאר בנו, איך ה' יתפאר בנו? כשהבריות מסתכלות עליו בהערצה ואומרות תראו איך נראה בן תורה, אילו מידות, איזו אצילות, איזה מוסר וכו' זה פאר של הקב"ה!!!

חשוב להדגיש, "מה הבריות אומרות עליו" אינה המטרה, אלא אמצעי לבדוק האם אנו בדרך נכונה. כאשר אדם הופך את ה"מה הבריות אומרות עליו" למטרה הוא מתנתק מעצמו ופועל בצורה לא נכונה.

חלול המועדות - חלול ה'

בחור דתי שעובד במקום שיש גם אנשים שאופן ההתנהלות שלהם אינו הולם אדם דתי, אם יגרר אחריהם הוא מחלל את מעמדו. בחור ישיבה שמגיע לפגוש את החברים שלו מהישיבה התיכונית שלא הלכו לישיבה, והתנהלותם ואופי היציאות שלהם אינה הולם בחור ישיבה, אם יגרר אחריהם נמצא שהוא מחלל את מעמדו ויש כאן חילול ה'.

היום יש גישה בחינוך להיות חבר של התלמידים. זו גישה לא נכונה!! מעמד של חבר הוא מעמד של גובה עיניים, גובה עיניים מטשטש את המעמד וגורם להשוויית מעמדות, כשיש השוויית מעמדות מאבדים את המעלה וכשמאבדים את המעלה מאבדים את כוח ההשפעה. יש מחנכים שמשחקים עם התלמידים כדורסל או כדורגל, אפשר להתווכח אם זה טוב או לא, ואלי יש מקומות שזה שייך ויש שלו, אבל אין יוכוח שעל דיבור מזלזל אסור להם להבליג!! גם קימת התלמידים בפני המורה זו פעולה חשובה מאד לא מפני המורה מחפש כבוד, אלא מפני בפעולה זו יש ביטוי להבדל המעמדות וכוח ההשפעה גדל.

מעניין אותנו מה חושבים עלינו ....

13-15 – במדרש מובא שבשעה שאדם יגיע לעולם העליון מראים לו את מעשיו ואומרים לו "כך עשית ביום פלוני". הנפטר לא יאמין למה שיאמרו לו, אך בסוף יודה באשמה וגם יחתימו אותו על טפסים. נשאלת השאלה, מדוע האדם לא האמין למה שאומרים לו, וכי הוא חושב שבעולם העליון תופרים תיקים? כדי לענות על שאלה זו נעניין במקורות הבאים. בגמרא חגיגה מובא שרבה בר שילא פגש את אליהו הנביא ושאל אותו מה ריבוננו של עולם עושה עבשיו. אליהו ענה שהקב"ה אומר שמועות שנאמרו מכל החכמים מלבד שמועות שנאמרו מר' מאיר. רבה בר שילא שאל מדוע ר' מאיר מקופח, ואליהו השיב: מפני שהוא למד תורה מאחר. רבה בר שילא תמה, הרי ר' מאיר תוכו אכל קליפתו זרק? מיד שסיים רבה בר שילא לומר את תמיהתו, אמר לו אליהו שעבשיו הקב"ה אומר שמועות גם מפיו של ר' מאיר. תמה האו"ח הקדוש וכי רבה בר שילא חידש לקב"ה שר' מאיר תוכו אכל קליפתו זרק? וכי הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב לא ידע זאת בעצמו? אלא שעד עבשיו הקב"ה ידע זאת, אך לא כל בני האדם ידעו זאת וה' מקפיד על האדם בעשותו דבר שלא יהיה בו נקי אלא מה' ולא מאדם ודבר זה ייחשב לו לחטא עד שיהיה נקי מה' ואדם. הדברים מבהילים, יכול אדם להתנהל בצורה תקינה לחלוטין בינו לבין קונו, אך כיון שיש אנשים שמפרשים את הדברים בצורה לא נכונה הדבר ייחשב לו לחטא. משום כך כל זמן שהציבור לא ידע שר' מאיר למד תורה מאחר בבחינת תוכו אכל קליפתו זרק, על אף שהקב"ה כן ידע, עדן הדבר נחשב לר' מאיר לחטא ומשום כך הקב"ה לא אמר שמועות מפיו של ר' מאיר. מכאן אנו למדים שכאשר אדם בא לעשות מעשה עליו לשאול את עצמו שתי שאלות, שאלה ראשונה, האם הקב"ה שמח ממעשיו ושאלה שנייה, איך הדבר מצטייר בעיני הציבור. כמוכן שיש אנשים שעושים את כל קיום התורה והמצוות ללעג ולקלס, היחס לאנשים אלו צריך להיות "אל יבוש מפני המלעיגים עליו". כדי להבין את הדברים טוב יותר נביא דוגמא. לאחרונה נשמעות כל מיני אמירות שונות ומשונות, אחד אומר שיום הזכרון זה בלוף ומנציחים את הלוחמים כדי לעודד גיוס ויש בכך עוון גדול, שהרי החיילים מסכנים את עצמם ובכך הם עוברים עלן מצוות פיקוח נפש. במחילה, אבל זו אמירה שמצד האמת מרוב שאין לה קשר

24-26 – בגמרא יומא מובא שברגלים היו מגביהים את לחם הפנים ואומרים לישראל "ראו חיבתכם לפני המקום, שסילוקו כסדורו, שנאמר לשום לכם לחם חום בים הלקחו". שואל ר' צדוק, הרי היו הרבה ניסים שביטאו את החיבה שיש לקב"ה לישראל כמו נר מערבי שממנו היה מדליק ובו היה מסיים ואם כן למה בחרו דווקא בלחם הפנים? אלא שבדרישה מישראל, להיות בעלי מעלה גם בימות החול, באה לידי ביטוי החיבה של הקב"ה אלינו. אומר הרב קשתיאל שהבעת אי אמון בלחם הפנים מצדו של המקלל היא כפירה במעלתם של ישראל המסוגלים לשמור את הלחם חם ומקודש גם בימות החול. פרשה זו מגיעה דווקא אחרי פרשיות השבת והמועדים כדי להורות שאת הקדושה והמעלה מימים אלו אנו ממשיכים גם לימות החול. מסיים הרב זקס וכותב שאנו ישויות רוחניות אבל גם גשמיות. איננו יכולים להיות רוחניים וקרובים לה' כל הזמן. נחוצים לנו זמנים של קודש אך גם זמנים של חול. ליום אחד מכל שבעה אנחנו מפסיקים לעבוד ומתייחדים עם אלוקי הבריא. בימים הקבועים בשנה ימי החגים, אנו מהללים את אלוקי היסטוריה. קדושת השבת נקבעה בידי ה' לבדו מפני שרק הוא ברא את העולם. ואילו קדושת החגים נקבעת במידה מסוימת בידי אדם, מפני שההיסטוריה היא שותפות בינו לבין אלוקים. אולם משתי בחינות השבתות והחגים זהים. אלו ואלו זמני התועדות, מועדים ובאלו כן באלו אנו מרגישים שאנו קוראי קודש. איננו יכולים להיות רוחניים כל הזמן, אלוקים נתן לנו עולם לחומרי ועלינו לפעול בו. אבל ביום השביעי בשבוע, ובשבעה ימים טובים הפזורים לאורך השנה, ניתן לנו זמן מקודש המוקדש להתקרבות אל השכינה, זמן שאנו נשטפים בו באורה הקורן של אהבת ה'. ואת הקדושה והמעלה שאנו רוכשים בימים אלו אנו משמרים באופן מסוים גם בימות החול.

חברים יקרים!!

עם ישראל קנוי לקב"ה בקנין הגוף. כל כולו מוקדש לאלוקים. משמעות הדבר שאנו בעלי מעלה וחובתנו לשמור על המעלה הזו. כאשר אדם לא שומר על המעלה הוא מחלל את עצמו ובכך גורם גם לחילול ה'. גם בתוך עם ישראל יש מעגלים ועל כל אחד לוודא באיזה מעגל הוא משמש כבעל מעלה. משמעות הדבר, שתידרש ממנו זהירות יתר, להיות מוסרי יותר, ערכי יותר, נעים לבריות יותר. כדי לשמר את המעלה על האדם לבדוק שני דברים, ראשית עליו לבדוק האם במעשיו הוא נקי כלפי ה' ולאחר מכן עליו לבדוק שהוא נקי גם מישראל. אנו לא עושים דברים כדי שיגידו עלינו דברים טובים, אבל אנו כן צריכים לבדוק מה הבריות אומרות עליו כדי לדעת האם המעשים שלנו הם מעשים טובים. ובמילים אחרות "מה הבריות אומרות עליו" אינה מטרה אלא אמצעי, אמצעי הבדוק האם אנו בכיוון הנכון.

השבת והמועדים הם זמנים של התעלות, זמנים נעלים שבהם המפגש שלנו עם אלוקים הוא מפגש קרוב יותר. בזמנים אלו עלינו לשמור על מעלת הזמן ולמשוך את המעלה שרכשנו בימים אלו גם לשאר ימות השבוע. וכך נזכה לקדש שם שמים ברבים!!
שבת שלום ומבורך!!

18 – הרב זקס מביא רעיון עמוק על המילה "מועד". במילה 'מועד' אנו נפגשים לא רק ביחס של זמן אלא גם ביחס של מקום – אהל מועד. וכשם שאהל מועד מבטא מפגש מרומם בין אלוקים לאדם, כך גם המועדים הם זמן בו אלוקים והאדם נפגשים ויש תחושת התרוממות גדולה מאד. המועדים ובתוכם ואולי בראשם השבת הם זמנים מובדלים משאר ימות השבוע. כל ההתנהלות וההתנהגות בימים אלו צריכה להיות שונה וכמו שאמר ישעיה הנביא "וקראת לשבת עונג ... וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר" ומבאר הרד"ק שכבוד שבת בא לידי ביטוי באי עשיית מלאכה. את השבת לא מכבדים איך שבא לנו, התורה וחז"ל מלמדים אותנו איך מכבדים את השבת. מעבר לאי עשיית מלאכה ציוונו חכמים "שלא יהיה מלבושך של שבת כמלבושך של חול, שלא יהיה הילוךך של שבת כהלוךך בחול וכו'. כאשר אדם מחלל את השבת המשמעות היא שהוא מטשטש את ההבדל בין השבת לשאר ימות השבוע, החילול הזה יש בו גם חילול ה', משום שכל טשטוש של מעלה מביא בסופו של דבר לחלול ה' וכמו שכותב ר' ירוחם "ובעשות אדם מלאכה בשבת, הנה כי אין הפרש והבדל יום מכל ימים ... וזהו אשר בשם חלול נקרא, משפיל הוא את מעלת השבת בהשוות אותו ככל הימים, באין כל חילוק ביניהם, והוא הוא עצמו של חלול!!!". כאשר אדם מחלל את השבת הוא מחלל את המתנה שנתן לנו הקב"ה. תארו לעצמכם שפלוני מביא מתנה לחבר והחבר לוקח את המתנה ולנגד עיניו משחית ושובר אותה, הרי אין לך זלזול גדול מזה בנותן המתנה, כך הם הדברים גם כלפי שמים, כשהקב"ה נתן לנו זמנים שיש בהם מעלה אנו צריכים לשמור על המעלה שלהם ולא לחלל אותם.

לחם הפנים - לשמור על המעמד גם בימות החול

22-23 – בפתיחת השיעור שאלנו מדוע פרשת לחם הפנים זו הפרשה שהוציאה את המקלל מגדרו עד שהחליט לחרף ולגדף את אלוקי ישראל. כדי להבין את הדברים עלינו להבין מה מסמל לחם הפנים. בגמרא מובא שהרוצה להחכים ידריש והרוצה להעשיר יצפין וסימן לדבר שולחן בצפון ומנורה בדרום. השולחן מבטא עושר, שולחן הוא ביטוי לפרנסה. בששת ימי המעשה האדם עוסק לפרנסתו ובשבת הוא מצווה לנוח. פעמים רבות בשבת אדם מתרומם משום שכפי שראינו במועדים יש מפגש מאד קרוב בין האדם לאלוקי ואלו בששת ימי המעשה האדם כביכול מתרחק מבוראו וחוזר לעסקיו היומיומיים וכפי שכותב הרב קשתיאל בספרו 'סימן לבנים' השולחן מייצג את מערכות החול הרחוקות יותר מהקודש. העובדה ששבוע שלם, משבת לשבת, מונח על השולחן לחם חם וטרי שאינו מתייבש ולא מתקלקל, מעידה על היכולת המופלאה לקיים חיי חול מלאים רגשות יפים וטהורים ללא עבירות .... גם בימות החול, בימי המעשה, נמשכת פעולה רוחנית מתוך הקשר לשבת ולמועדות. המערכות הכלכליות והמעשיות, אינו מנמיכות את מעלת ישראל במשך השבוע, הלחם נשאר חם כביום הלקחו, ללא כל ירידה או הצטננות של הקדושה. את הרעיון הזה המקלל לא היה יכול להכיל. אביו של המקלל היה מצרי, מצרים הם שיא הטומאה ושיא החומריות, כל המעלה בינם לבין בע"ח מטשטשת כמעט באופן מוחלט, הדרישה מהאדם להישאר אצילי, להישאר בעל מעלה היא דרישה שהמקלל לא היה יכול להכיל ולהסכים איתה, זה נוגד את כל הרצונות הבהמיים שלו שבהם הוא חפץ ואליהם הוא משתוקק.

משרד החינוך
ישיבת ברכת יוסף
אלון מורה

